

**Verslag Registratie Interne Onderzoeken
2011 bij de Nederlandse politie**

De Bilt, NPI S&C • 5 november 2012

© <2012> vts Politie Nederland, all rights reserved.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, op geautomatiseerde wijze opgeslagen of openbaar gemaakt in enige vorm of op enigerlei wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de voorziening tot samenwerking Politie Nederland (vts Politie Nederland).

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, scanning, or otherwise, without the prior written permission of the "voorziening tot samenwerking Politie Nederland (vts Politie Nederland)".

Uitgegeven door: Voorziening tot Samenwerking Politie Nederland

Informatie: Nederlands Politie Instituut, Strategie & Communicatie

Telefoon: 030-6348463

Fax: 030-6348499

Voorwoord

Tot en met het jaar 2007 werden jaarlijks de cijfers van de registratie interne onderzoeken naar integriteitschendingen binnen de Nederlandse politie gepubliceerd. Het registratiesysteem is in het jaar 2003 ontwikkeld en vervolgens geïmplementeerd. Het jaar 2003 heeft als 'pilot' gefungeerd. Vervolgens zijn de gegevens over de jaren tot en met 2010 door de politie gepubliceerd. Vanaf 2010 is een nieuw systeem in gebruik genomen. Dit heeft geleid tot een uitbreiding van het aantal categorieën bij met name de strafrechtelijke onderzoeken en de disciplinaire onderzoeken. Door deze uitbreiding is het mogelijk om een betere duiding te geven aan de verschillende onderzoeken in relatie tot het onderzochte incident. Tegelijk is de uitsplitsing van de categorieën naar de incidenten veranderd.

Interne onderzoeken worden uitgevoerd door bureaus integriteit en veiligheid (BIV) in de korpsen. Binnen een onderzoek kunnen er meerdere betrokkenen zijn en kan het onderzoek gericht zijn op meerdere incidenten. Er kunnen ook meerdere onderzoeken worden uitgevoerd bij 1 betrokkene en naar 1 of meerdere incidenten. Ook kan 1 betrokkene bij meerdere onderzoeken betrokken zijn. Tot slot is het ook mogelijk dat er onderzoek wordt verricht naar een object, zonder dat er een directe betrokkene in beeld is.

De gegevens in hoofdstuk 1 zijn gebaseerd op de aantallen onderzoeken uitgevoerd in de betreffende jaren. De gegevens in de hoofdstukken 2 en 3 zijn gebaseerd op de incidenten gerelateerd aan de aantallen betrokkenen. De cijfers in dit verslag hebben betrekking op de interne onderzoeken die in het jaar 2011 zijn afgerond. De start van deze onderzoeken ligt in deze jaren en soms in de voorafgaande jaren. Het verslag is opgebouwd uit een samenvatting, een overzicht van de belangrijkste algemene gegevens en gegevens per incident. Ter ondersteuning zijn een aantal grafieken opgenomen.

Alle korpsen binnen de politie in Nederland hebben gegevens aangeleverd. Het verslag geeft mogelijkheden voor het bepalen van richting, accenten en thema's binnen het landelijke en regionale beleid. De gegevens zijn informatief van aard. Met deze registratie wordt niet beoogd om alle (mogelijke) incidenten 'boven tafel te krijgen'. Het is een registratie van de uitgevoerde onderzoeken naar mogelijke integriteitschendingen. De politie kent ook andere manieren om incidenten te onderzoeken zoals door vertrouwenspersonen, klachtencommissies en in 'de lijn'. Vanuit de BIV's is, naast aandacht voor repressieve maatregelen in de vorm van onderzoek, ook aandacht voor het preventieve aspect, het voorkomen van incidenten en integriteitschendingen door trainingen in het kader van morele bewustwording en – oordeelsvorming en binnen nazorgsessies n.a.v. interne onderzoeken. Deze activiteiten zijn o.a. beschreven in het Beleidskader Integriteit, vastgesteld in februari 2010 door de Raad van Korpschefs.

De komst van de nationale politie per 01-01-2013 brengt ook t.a.v. integriteit en integriteitsbeleid organisatorische veranderingen. Er zal o.a. meer aandacht voor kwaliteit en monitoring komen en zal de registratie en ook deze verslaglegging veranderen en zeker kwalitatief verbeterd worden. Echter naast allerlei veranderingen is structurele aandacht voor integriteit geborgd en blijft het belang van een integere politieprofessional en politieorganisatie centraal staan.

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1. Algemeen	7
1.1 <i>Aanleiding</i>	7
1.2 <i>Benadeelde</i>	7
1.3 <i>Onderzoeksinstantie</i>	7
1.4 <i>Type onderzoek</i>	8
1.5 <i>Afdoening</i>	8
2. Betrokkenen	9
2.1 <i>Conclusies</i>	9
2.2 <i>Sekse</i>	9
2.3 <i>Executief J/N</i>	9
2.4 <i>Dienstjaren</i>	14
3. Categorieën en incidenten	10
3.1 <i>2011 Algemeen</i>	10
3.2 <i>Uitsplitsing van categorie naar incidenten</i>	
3.2.1 <i>Geweld en bejegening</i>	11
3.2.2 <i>Misbruik van positie</i>	12
3.2.3 <i>Vermogen en bezit</i>	13
3.2.4 <i>Valsheid</i>	13
3.2.5 <i>Zeden</i>	14
3.2.6 <i>Misbruik van bevoegdheden</i>	15

Samenvatting

Het totale aantal geregistreerde onderzoeken is 1517. Het aantal betrokkenen is 1715. Er zijn meer onderzoeken geweest dan in voorgaande jaren en ook het aantal betrokkenen is gestegen. Gemiddeld raakt 1 op de 38 politiemedewerkers op jaarbasis betrokken bij een intern onderzoek naar een mogelijk integriteitincident. Dat is ongeveer 3% van de totale politiepopulatie¹. Binnen een onderzoek kunnen meerdere betrokkenen zijn en meerdere incidenten worden onderzocht.

	Aantal onderzoeken	Aantal betrokkenen
2011	1517	1715

In 2011 is bij 903 onderzochte incidenten de verdenking weerlegd of niet aangetoond. Dat betekent dat er niet van enige schending is gebleken. Dit is beduidend hoger dan in voorgaande jaren. Daarentegen betrof het een strafbaar feit in 122 situaties en was er sprake van plichtsverzuim in 533 gevallen. Dit betekent dat bij 1 op de 3 betrokkenen het onderzoek leidt tot het daadwerkelijk vaststellen van een schending en daarmee, al naar gelang de aard en ernst, tot een maatregel.

Het aantal ontslagen personen is 77. Daarnaast zijn er 73 personen voorwaardelijk ontslagen. Het aantal personen dat een voorwaardelijk ontslag krijgt opgelegd is beduidend hoger dan in voorgaande jaren. In 24 gevallen is er zelf ontslag genomen.

De aanleiding voor een onderzoek komt gemiddeld in 43 % van alle gevallen naar aanleiding van 'interne indicaties', m.a.w. uit de 'eigen' organisatie en in 41% van alle gevallen vanuit burgers. Deze percentages zijn vergelijkbaar met vorig jaar. Structureel aandacht voor integriteit en het 'zelfreinigende vermogen' van de politieorganisatie blijft nodig. Het is ook de komende jaren belangrijk om het beleid van de afgelopen jaren te continueren. De essentie van het beleid is om elke aangemelde zaak serieus te behandelen. Ondanks het feit, dat een verdenking vaak weerlegd of niet aangetoond wordt.

Het meest onderzochte incident blijft: 'Geweld', gevolgd door 'Misbruik van positie' en 'Vermogen en bezit'. De top 3 van de **onderzochte** categorieën is:

	2011
Geweld	731
Misbruik van positie	239
Vermogen en bezit	177

De politie is zeer alert op politiegerelateerde incidenten, specifiek 'Geweld'. Er wordt met name gekeken naar een goede inzet van geweld binnen politieprofessioneel optreden. Er zijn binnen de politieorganisatie strenge procedures met betrekking tot het gebruik van geweld. Elk geweldsgebruik moet dan ook gemeld worden en is het beginpunt van een

¹ Berekening op basis van 64.996 personen werkzaam bij Nederlandse politie 2011. Bron: Jaarverslag Nederlandse Politie 2011

(intern) onderzoek. In 2011 is in 2/3 van de gevallen m.b.t. 'geweld' de verdenking weerlegd of niet aangetoond.

De top drie van de **aangetoonde** categorieën is:

	2011
Geweld	99
Misbruik van positie	90
Valsheid	77

Bij de categorie 'Misbruik van positie' is in 38% van de zaken plichtsverzuim of een strafbaar feit aangetoond. Bij het incident 'Geweld' is dit 14 % en bij de categorie 'Valsheid' is dit 66%. Deze laatste categorie wordt vanaf 2010 apart geregistreerd. Binnen al deze categorieën zijn politiespecifieke incidenten.

De verdeling van sekse (man / vrouw) en de verdeling van executief / niet – executief personeel als betrokkenen bij een onderzoek blijven de afgelopen jaren redelijk stabiel tussen de 75% mannen en 20% vrouwen. Bij de overige 5% betreft het onderzoeken naar fenomenen, objecten zonder direct betrokkenen.

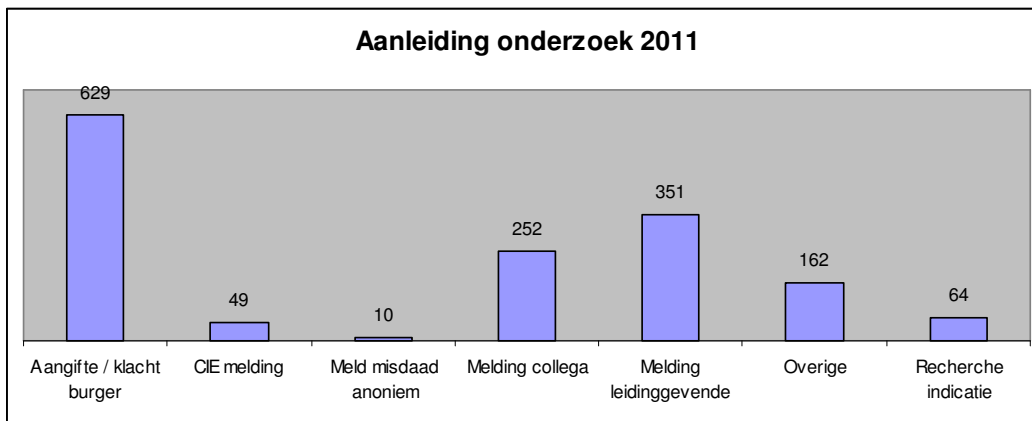
Het lijkt erop dat de politiemedewerkers niet alleen in de eerste dienstjaren meer risico's lopen wat betreft incidenten. In 2011 is een verdubbeling zichtbaar van het aantal interne onderzoeken in situaties waarbij sprake is van betrokkenen met 10 tot 14 dienstjaren en 20 tot 24 dienstjaren. Ook in de latere dienstjaren blijft dus alertheid voor integriteitrisico's belangrijk. Bij meer werkervaring blijft begeleiding en zicht van de leidinggevende op integriteitrisico's tijdens de 'dienst' en t.a.v. omstandigheden privé nodig. Tegelijk is binnen het onderwijs structurele aandacht nodig voor de betekenisgeving aan integer professioneel handelen in een normdragende professie. Aandacht voor bewustwording van uitgangspunten in waarden en visie en oordeelsvorming in beroepssituaties blijft belangrijk.

1. Algemeen

Hieronder volgt gespecificeerde informatie per thema over de interne onderzoeken.

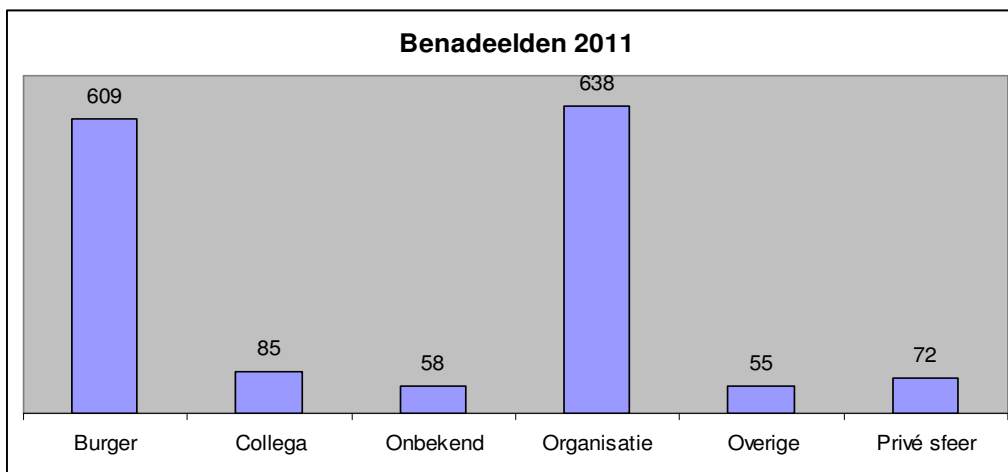
1.1 Aanleiding

De aanleiding voor een onderzoek door aangifte of klacht van een burger is 629. Dit is vergelijkbaar met een melding intern, totaal 652, door een leidinggevende of collega of CIE.

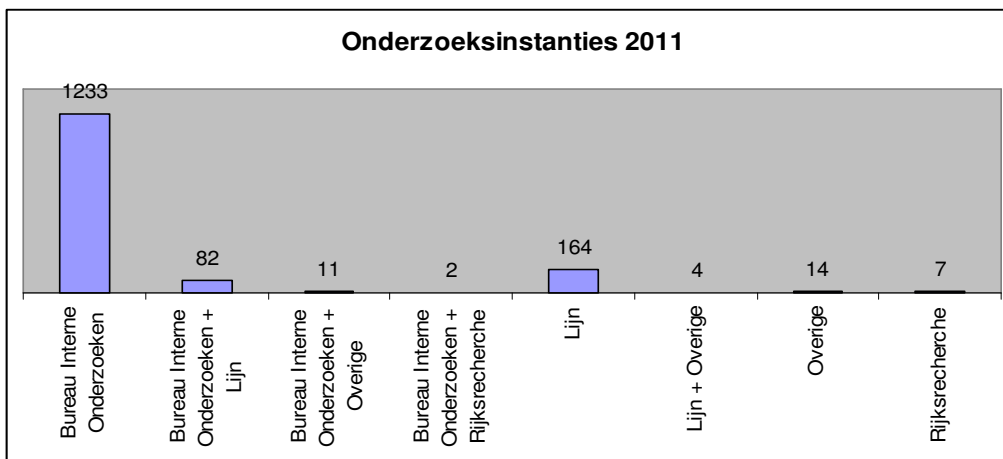
1.2 De benadeelde

In 2011 was in 638 gevallen de politieorganisatie en in 85 gevallen de collega de benadeelde partij. De burger is in 609 gevallen de benadeelde partij. Het aantal zaken waarin de collega de benadeelde partij is beduidend lager dan in 2010 en daalt steeds meer.

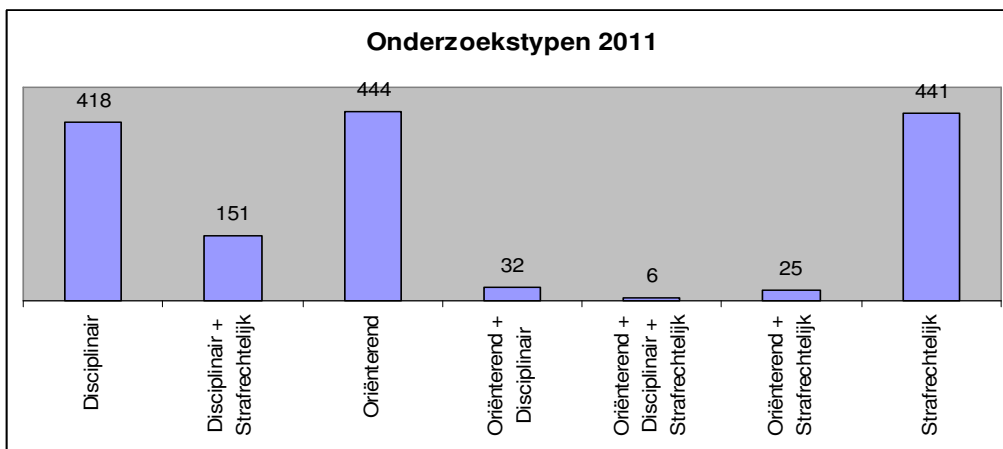
1.3 Onderzoeksinstantie

De meeste onderzoeken worden door het Bureau Interne Onderzoeken / Bureau Integriteit&Veiligheid (BIV) uitgevoerd al dan niet in samenwerking met 'de lijn'.

1.4 Type onderzoek

Het type onderzoek is onderverdeeld in de volgende mogelijkheden: *oriënterend en geen gevolg* (444), *strafrechtelijk* (466)-en *disciplinair* (450) en een *combinatie van disciplinair en strafrechtelijk* (157).

1.5 Afdoeingen

Er is een onderscheid te maken tussen een *disciplinaire afdoening voorwaardelijk*, een *disciplinaire afdoening onvoorwaardelijk*, een *strafrechtelijke afdoening*.

Ontslag in 2011 als *voorwaardelijke disciplinaire straf* kwam 73 keer voor en 77 keer als *onvoorwaardelijke disciplinaire straf*. De meest voorkomende toegepaste *disciplinaire afdoening* in 2011 is het *gesprek – waarschuwing* (214), gevolgd door de *schriftelijke berisping* (123). Met betrekking tot de *strafrechtelijke afdoening* is te constateren dat de meeste zaken door het OM worden *geseponneerd in 2011* 544 keer. *Transactie* komt in 13 gevallen voor. Het *zelf ontslag* nemen kwam 24 keer voor en *overplaatsing* (21).

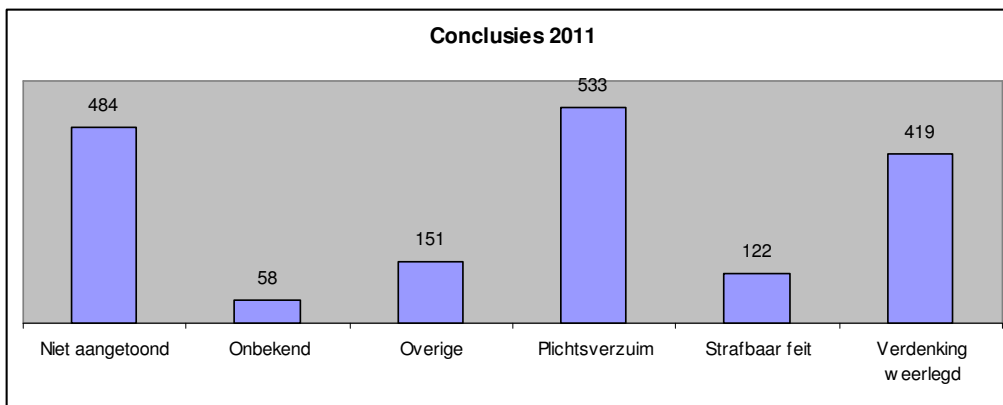
2. Betrokkenen

Bij het totaal aan geregistreerde onderzoeken is het aantal betrokkenen hoger in 2011. De aantallen betrokkenen vormen de basis voor de cijfers en tabellen in de paragrafen 'Betrokkenen' en 'Categorieën en incidenten'.

	Aantal onderzoeken	Aantal betrokkenen
2011	1517	1715

2.1 Conclusies

Naar aanleiding van de onderzoeken is in 533 gevallen vastgesteld dat er sprake was van plichtsverzuim. In 903 gevallen is de verdenking weerlegd of niet aangetoond. In 122 gevallen was sprake van een strafbaar feit

2.2 Sekse

De verdeling van sekse (man / vrouw) benadert de algemene verdeling van het politiepersoneel in de korpsen.

	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>	<i>Onbekend</i>
2011	1291	298	5

2.3 Executief J/N

Ook de verdeling executief / niet – executief laat een vergelijkbare verhouding zien.

	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>	<i>Onbekend</i>
2011	1364	215	16

2.4 Dienstjaren

Er worden in de eerste 15 dienstjaren meer onderzoeken gedaan naar incidenten m.b.t. integriteit door de politiemedewerkers dan bij langere dienstverbanden. In 2011 is verdubbeling zichtbaar van het aantal interne onderzoeken in situaties waarbij sprake is van betrokkenen met 10 tot 14 dienstjaren en 20 tot 24 dienstjaren.

<i>Dienstjaren</i>	<i>0-4</i>	<i>5-9</i>	<i>10-14</i>	<i>15-19</i>	<i>20-24</i>	<i>25-29</i>	<i>30-34</i>	<i>35-39</i>	<i>40-42</i>
2011	275	315	299	160	103	73	125	73	16

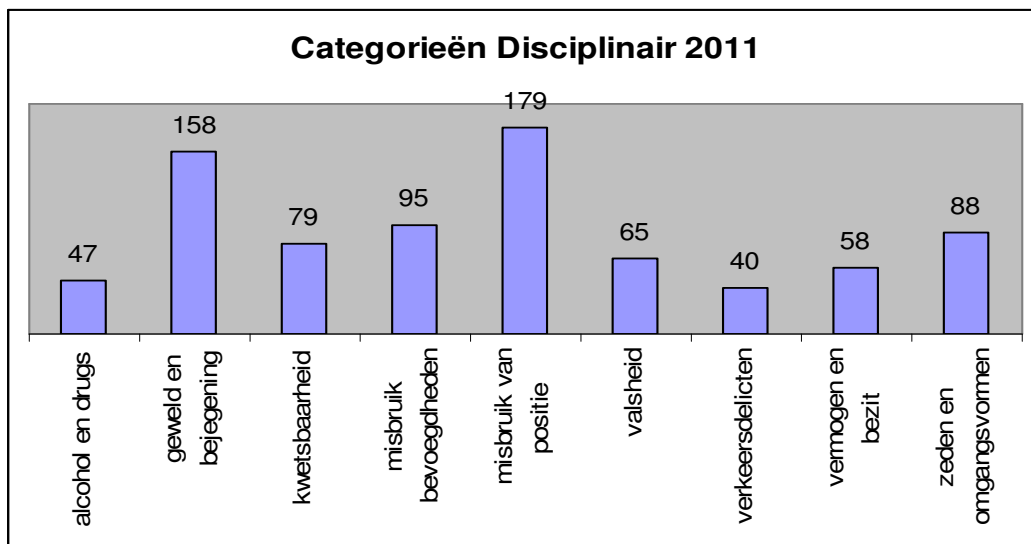
3. Categorieën en incidenten

Bij de registratie van de onderzoeken wordt binnen verschillende categorieën, zoals *Geweld* en *Misbruik van positie*, uitsplitsingen gemaakt naar incidenten zoals *mishandeling* en *lekken van informatie*. In paragraaf 3.1 wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel onderzoeken in 2011 er zijn verricht binnen de onderscheiden categorieën in een disciplinair en een strafrechtelijk onderzoek. In paragraaf 3.2 zijn zes categorieën verder uitgesplitst naar de hoeveelheid voorkomende incidenten. Het is belangrijk te realiseren, dat er meerdere betrokkenen en meerdere incidenten kunnen zijn bij één onderzoek. Verder kan ook één betrokkene bij meerdere onderzoeken betrokken zijn.

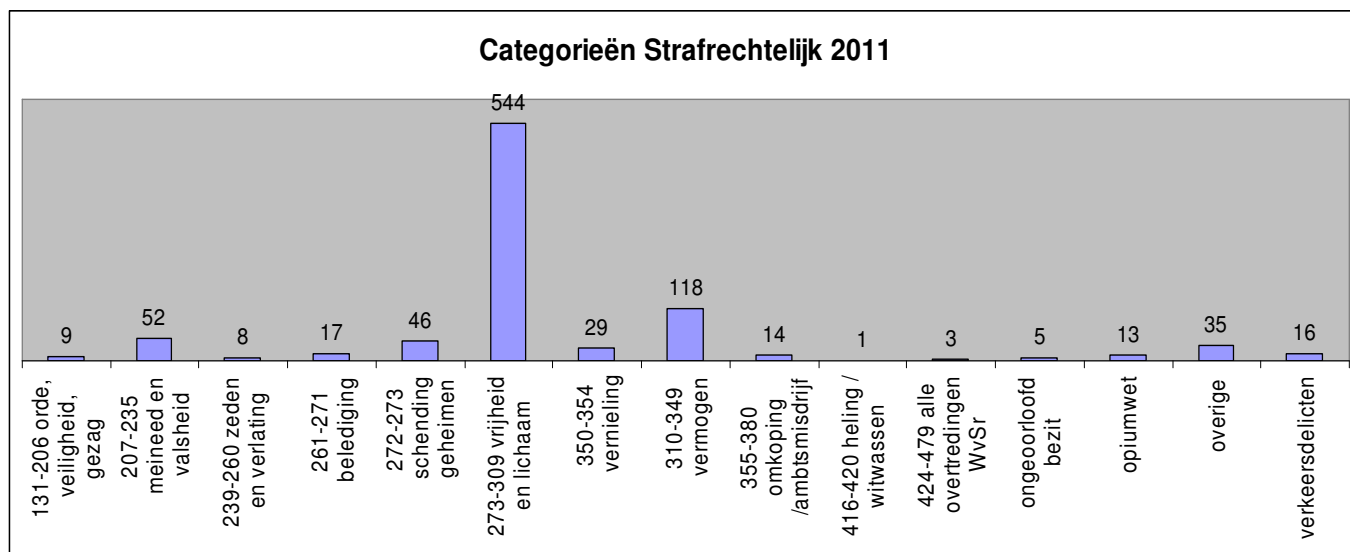
Vorig jaar is voor het eerst gepubliceerd uit het vernieuwde systeem, waarin een uitbreiding is gekomen van het aantal categorieën bij de strafrechtelijke onderzoeken en enkele bij de disciplinaire onderzoeken. Door deze uitbreiding is het mogelijk om het onderzoek beter te definiëren in relatie tot het onderzochte incident binnen verschillend type onderzoeken. De uitsplitsing van de categorieën naar de incidenten is daarmee ook veranderd. Waar nodig is dit aangegeven.

3.1 2011 Algemeen

Bij het registreren van onderzoeken in categorieën wordt onderscheid gemaakt tussen disciplinaire categorieën en strafrechtelijke categorieën. Deze worden in aparte tabellen weergegeven. In 2011 is onderzoek naar de disciplinaire categorie 'misbruik van positie' het meest voorkomend (179), gevolgd door 'geweld' (158), 'misbruik van bevoegdheden' (95) en 'zeden' (88).

De strafrechtelijke categorie 'vrijheid en lichaam' (235), vergelijkbaar met de disciplinaire categorie 'geweld', scoort zeer hoog t.a.v. de andere incidenten (iedere aangifte t.a.v. geweld wordt namelijk onderzocht). Deze wordt in afstand gevolgd door en 'vermogen' (37).

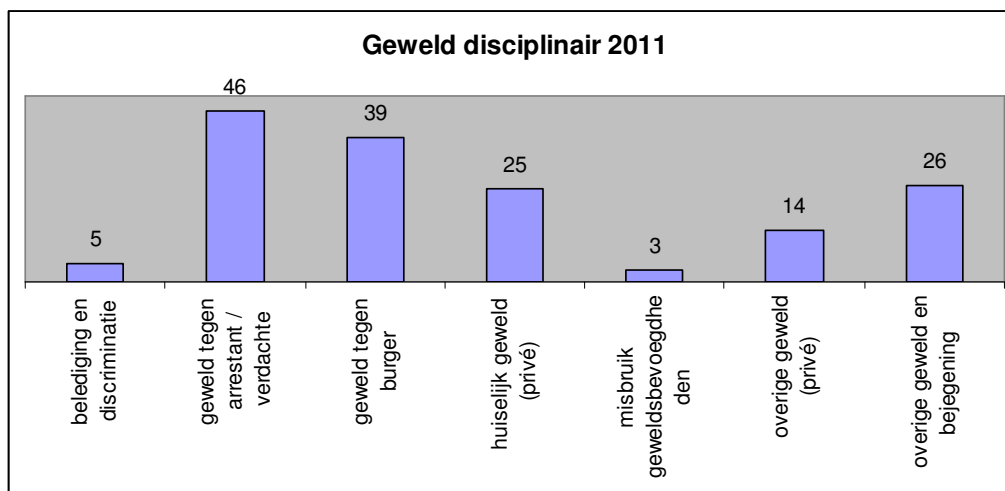

3.2 Uitsplitsing van categorie naar incidenten

Van de zes meest onderzochte categorieën is een uitsplitsing naar incidenten gemaakt.

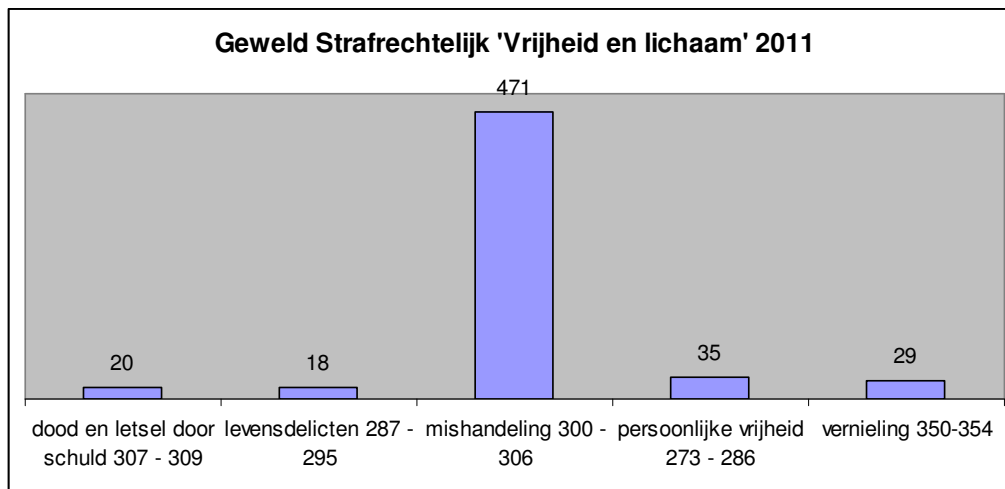
3.2.1. Geweld en bejegening

Geweld tegen een verdachte / arrestant (46) is een veel voorkomend incident binnen de disciplinaire categorie geweld. Binnen deze categorie is over het totaal in 74 gevallen de verdenking weerlegd of niet aangetoond. Er was geen sprake van een strafbaar feit en in 56 gevallen was er sprake van plichtsverzuim.

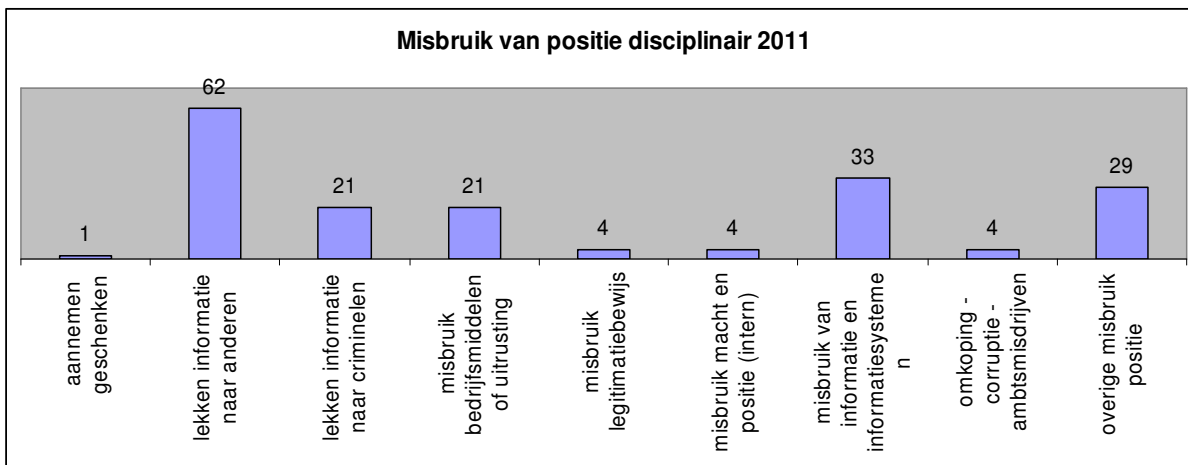
Binnen de strafrechtelijke onderzoeken zijn de volgende incidenten t.a.v. geweld en bejegening geregistreerd. *Mishandeling* (471) is een veel voorkomend incident binnen deze

categorie. Binnen deze categorie is in 398 gevallen de verdenking weerlegd of niet aangetoond. In 39 gevallen was sprake van een strafbaar feit.

3.2.2. Misbruik van de positie

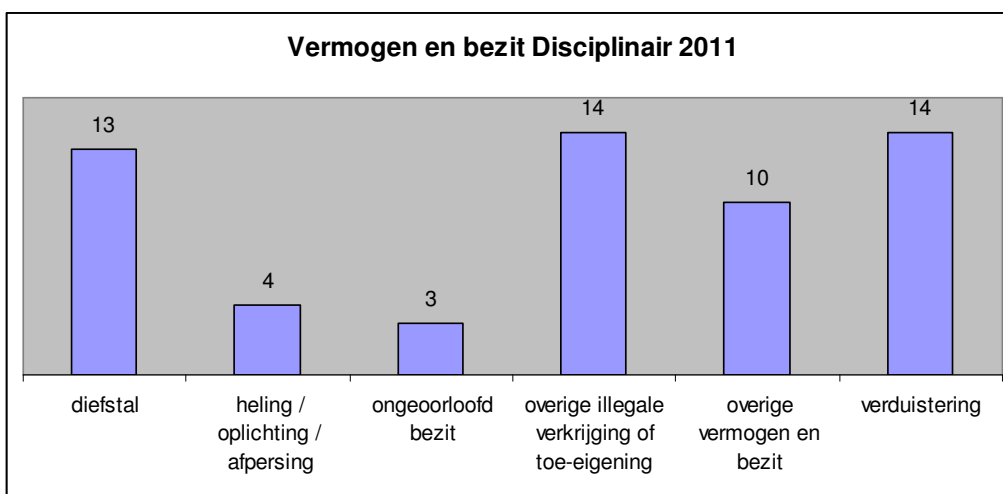
Het misbruik van informatie levert hier gemiddeld een hoge score op bij omgaan met informatie binnen 'misbruik van positie'. Er is onderscheid tussen *lekken van informatie naar anderen* (62), *misbruik van informatie en informatiesystemen* (33) en *lekken van informatie naar criminelen of misbruik van bedrijfsmiddelen of uitrusting* (21). Binnen deze categorie is in 132 gevallen de verdenking weerlegd of een schending niet aangetoond. In 81 gevallen was sprake van plichtsverzuim.

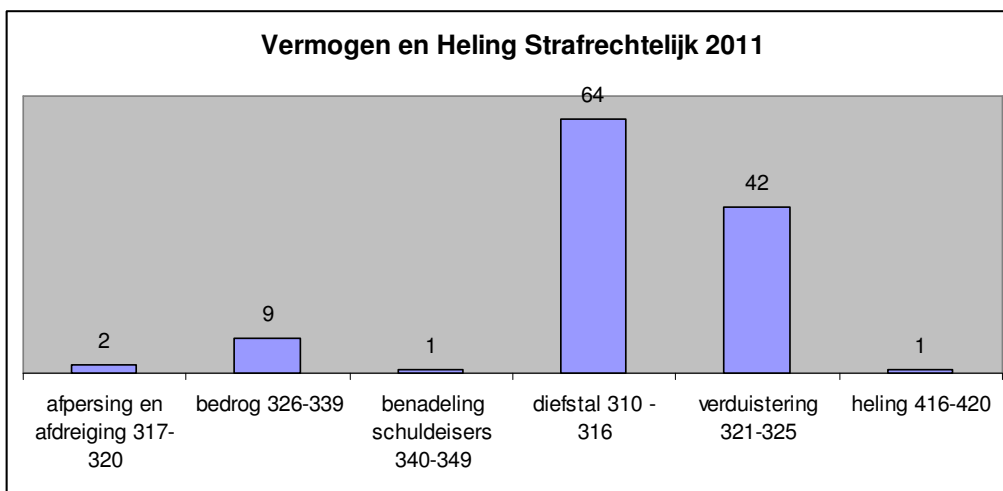
Binnen de strafrechtelijke onderzoeken zijn enigszins vergelijkbare categorieën en incidenten als 'schending geheim' (46) en 'omkoping ambtsmisdrijven' (14). In het merendeel van de gevallen is hierbij de verdenking weerlegd of niet aangetoond.

3.2.3. Vermogen en bezit

Binnen de disciplinaire categorie 'Vermogen en bezit' zijn 'diefstal' (13) en 'verduistering' (14) de meest geregistreerde incidenten. In deze categorie is in 16 gevallen de verdenking weerlegd of een schending niet aangetoond. In 31 gevallen was er sprake van plichtsverzuim.

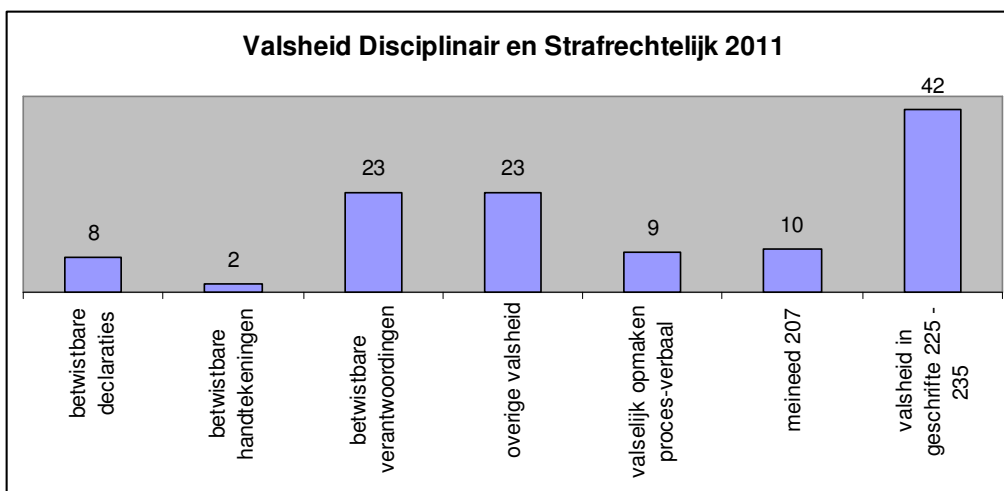
Een belangrijk incident in strafrechtelijke categorie is *diefstal* (64). Binnen deze categorie is in 78 gevallen de verdenking weerlegd of een schending niet aangetoond. In 20 gevallen was er sprake van een strafbaar feit en in 1 geval van plichtsverzuim.

3.2.4. Valsheid

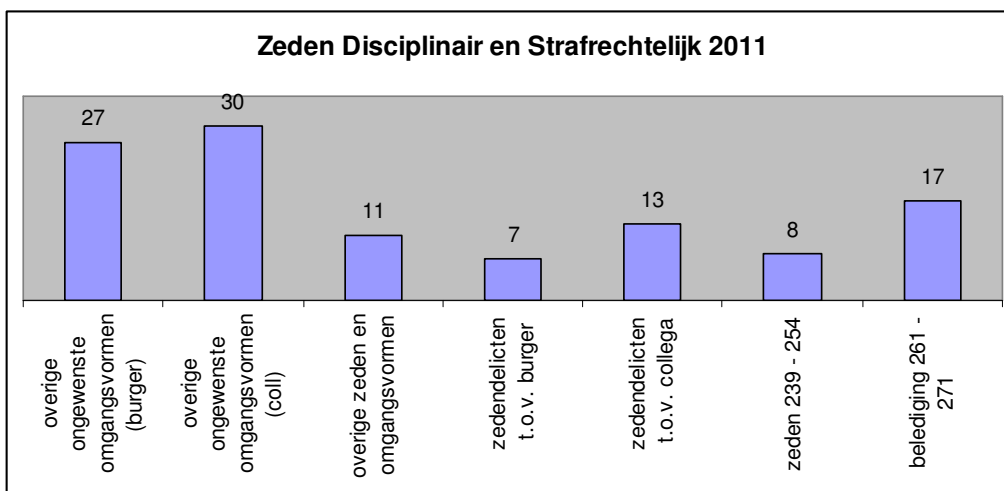
Sinds 2010 is dit een aparte categorie in het systeem als een samenvoeging van specifieke incidenten vanuit andere categorieën. In onderstaande tabel zijn disciplinaire en strafrechtelijke onderzoeken gezamenlijk weergegeven. In deze categorie is een

voorkomend disciplinair incident 'betwistbare verantwoordingen' (23) en strafrechtelijk incident 'valsheid in geschrifte' (42). Binnen de categorie *Valsheid, disciplinair en strafrechtelijk gezamenlijk* is in 30 gevallen de verdenking weerlegd of een schending niet aangetoond. In 44 gevallen was sprake van plichtsverzuim en in 23 gevallen van een strafbaar feit.

3.2.5. Zeden

Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen zedenincidenten en ongewenste omgangsvormen t.a.v. een burger of collega. In 49 gevallen was sprake van plichtsverzuim en in 3 gevallen van een strafbaar feit. In 19 gevallen is de verdenking weerlegd of niet aangetoond.

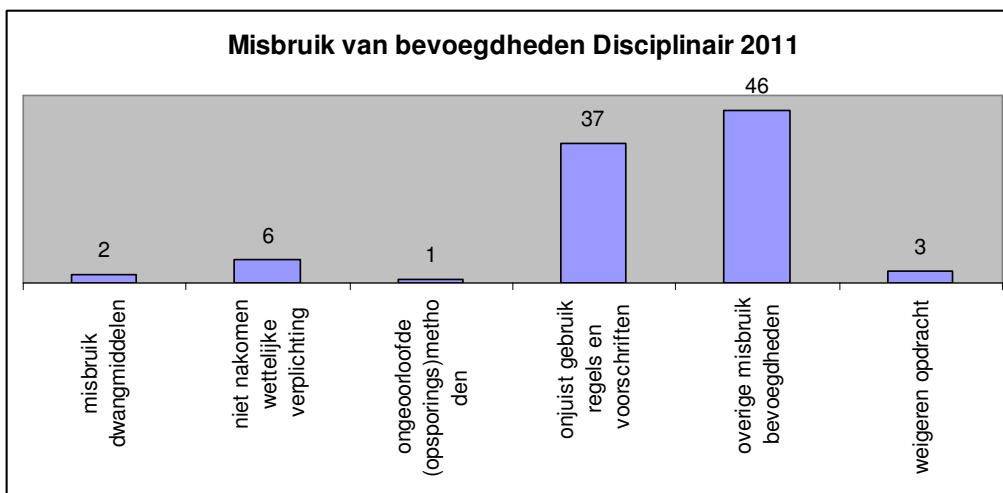

Binnen de strafrechtelijke onderzoeken zijn vergelijkbare categorieën en incidenten beschreven, 'zeden' en 'belediging'. Binnen deze categorieën is in 16 gevallen de

verdenking weerlegd of een schending niet aangetoond. In 3 gevallen was er sprake van een strafbaar feit.

3.2.6 Misbruik van bevoegdheden

Binnen deze categorie is in 13 gevallen de verdenking weerlegd of een schending niet aangetoond. In 74 gevallen was sprake van plichtsverzuim en in 1 geval van een strafbaar feit.

Tot zover een overzicht van de belangrijkste onderzoeken naar vermoedens van schendingen die in 2011 zijn onderzocht en geregistreerd in bovenstaande categorieën en incidenten.